

Ήσυχία καί θεολογία

τά πλαίσια τής Όρθόδοξης έκκλησιαστικής θεραπείας τοῦ ανθρώπου

Περιεχόμενα

Πρόλογος

Αντί εισαγωγής

1 Ή αγιότητα κατά τήν Όρθόδοξη Παράδοση

1. Άγιοι κατά μέθεξη Θεοῦ
2. Άγιασμός ψυχῆς καί σώματος
3. Τεκμήρια αγιότητος
4. Τιμή πρὸς τοὺς άγίους
5. «Τάξεις» άγιων
6. Τό χάρισμα τῆς διακρίσεως

2 Ή Διαθήκη τοῦ Θεοῦ

1. Ό ὅρος διαθήκη
2. Ή Παλαιά Διαθήκη
 - α) Ό θεόπτης Μωϋσῆς
 - β) Άναβάσεις καί καταβάσεις τοῦ Μωϋσέως στό ὄρος Σινᾶ
 - γ) Τά βασικά σημεῖα αὐτῆς τῆς ἀποκαλύψεως
3. Ή Καινή Διαθήκη
 - α) Ό Χριστός τῆς Καινῆς Διαθήκης
 - β) Έντολές - αἷμα - δεῖπνο
4. Προσωπική Διαθήκη
 - α) Ή ἔλευση τῆς θείας Χάριτος
 - β) Ή πνευματική συνέργεια
 - γ) Ή θεία Εὐχαριστία
5. Συμπέρασμα

3 Ό πνευματικός νόμος

1. Διάφορα επίπεδα νόμου
2. Ό πνευματικός νόμος, κατά τόν άγιο Μάρκο τόν άσκητή
 - α) Τί εἶναι ὁ πνευματικός νόμος
 - β) Ό πνευματικός νόμος στόν άγώνα καθάρσεως τοῦ ανθρώπου
 - γ) Ό πνευματικός νόμος ἀπό τήν ἐνέργεια τῶν παθῶν καί τήν θεραπεία τους
 - δ) Ό πνευματικός νόμος στους πειρασμούς, τίς θλίψεις καί τίς δοκιμασίες
 - ε) Ό πνευματικός νόμος στά πνευματικά χαρίσματα
3. Συμπεράσματα

4 Ἡ ὀρθόδοξη νηπτική θεολογία τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέθοδος θεραπείας

1. Ὄρθοδοξη νήψη καί ἡσυχία
2. Τά πλαίσια τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας
3. Μερικά ἐνδεικτικά κείμενα τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας
4. Ἕνας σύγχρονος θεραπευμένος ἄνθρωπος
5. Ἡ ὀρθόδοξη θεολογία σέ σχέση μέ τήν ὑπαρξιακή ψυχολογία τοῦ Frankl καί τήν σύγχρονη νευρολογία καί ψυχιατρική

5 Τό μυστήριο τῆς μετανοίας ὡς θεραπευτική πράξη τῆς Ἐκκλησίας

1. Ἡ προπρωτική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου
2. Ὁ σκοπός καί τό ἔργο τῆς μετανοίας
3. Ἡ θεραπευτική μέθοδος τῆς Ἐκκλησίας
4. Μερικά παραδείγματα

6 Τό πρόσωπο τοῦ Πνευματικοῦ πατρός καί τό χάρισμα τῆς διακρίσεως

1. Τό πρόσωπο τοῦ Πνευματικοῦ πατρός
2. Ὁ Ἱερεύς ὡς πατήρ καί μήτηρ
3. Ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου
4. Ἡ ποιμαντική τῶν ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας
 - α) Ἐκκλησιολογική ἐρμηνεία τῶν ἱερῶν Κανόνων
 - β) Τό χάρισμα τῆς διακρίσεως τῶν Πνευματικῶν πατέρων
 - γ) Ἡ κατ' ἀκρίβεια καί κατ' οἰκονομία χρήση τῶν ἱερῶν Κανόνων
 - δ) Τό πρόσωπο πού χρησιμοποιεῖ τούς ἱερούς Κανόνες
5. Συμπέρασμα

7 Ἁγία Γραφή καί λατρεία

1. Ἄσαρκος καί σεσαρκωμένος Λόγος
2. Κτιστή καί ἄκτιστη λατρεία
3. Τύποι, σημεῖα καί σύμβολα
4. Κοινωνία προσώπων ἢ κοινωνία φύσεως-φύσεων;
5. Στρατευομένη καί θριαμβεύουσα Ἐκκλησία
6. Ἕναρθρος λόγος καί ἀλάλητος στεναγμός

8 Τά ἀναγνώσματα τῶν Δεσποτικῶν καί Θεομητορικῶν Ἑορτῶν

1. Ἁγία Γραφή καί λατρεία
 - α) Ἡ Ἁγία Γραφή καί ἡ ἀποκαλυπτική ἐμπειρία
 - β) Προφῆτες καί Ἀπόστολοι
 - γ) Ἄσαρκος καί σεσαρκωμένος Λόγος
 - δ) Ἄρρητα ρήματα καί κτιστά ρήματα-νοήματα
 - ε) Κτιστός καί ἄκτιστος νόμος
 - στ) Κτιστός καί ἄκτιστος Ναός

2. Τά Δεσποτικά καί Θεομητορικά ἀναγνώσματα
 - α) Ἀναγνώσματα στίς Δεσποτικές ἐορτές
 - β) Ἀναγνώσματα στίς Θεομητορικές ἐορτές
3. Συμπέρασμα

9 Ἀπό φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός

1. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ ψαλμικοῦ στίχου
2. Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος
3. Ἡ πρωϊνή προσευχή τοῦ Γέροντα Σωφρονίου
 - α) Προσωπική σχέση μέ τόν Θεό
 - β) Ἡ βαθυτάτη αὐτομεμψία
 - γ) Αἴτηση εὐλογίας γιά ὅλη τήν ἡμέρα
 - δ) Θεραπεία τῆς θελήσεως
 - ε) Ἐσχατολογική προσευχή
4. Ζωντανά παραδείγματα
5. Τό κείμενο τῆς πρωϊνῆς προσευχῆς

10 Ἡ πνευματική ἔμπνευση

1. Τί εἶναι ἡ πνευματική ἔμπνευση
2. Τά γνωρίσματα τῆς πνευματικῆς ἐμπνεύσεως
3. Ἀγώνας γιά τήν βίωση καί διαφύλαξη τῆς πνευματικῆς ἐμπνεύσεως
 - α) Ἡ διαρκῆ σκέψη τῆς ἀπανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ
 - β) Ἡ προσπάθεια ἐκφράσεως τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἄλλους
 - γ) Ἡ διαρκῆ ἀναζήτηση τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεως
 - δ) Ἡ ὑπέρβαση τοῦ θανάτου
 - ε) Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν λογισμῶν
 - στ) Ἡ διαφύλαξη τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ
4. Συμπέρασμα

11 Ἡ πορεία τῆς θεώσεως

1. Ὁ βίος τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας
2. Θεολογικά διδάγματα ἀπό τόν βίο τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας
 - α) Ἡ δωρεά τοῦ Βαπτίσματος
 - β) Ἡ χάρις τῆς μετανοίας
 - γ) Ἡ βίωση τοῦ μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ
 - δ) Ἡ μέθεξις τῆς θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ
 - ε) Ἡ ἀναστολή τῶν σωματικῶν ἐνεργειῶν
 - στ) Ἡ ἐνέργεια τῆς θείας Κοινωνίας
 - ζ) Τό χάρισμα τῆς μακαρίας τελευτῆς
 - η) Ἡ εὐλογημένη ὑπαρξη τοῦ ἀββᾶ Ζωσιμᾶ καί τοῦ ἀγίου Σωφρονίου
 - θ) Ἡ ὑπέρβαση τῆς διαιρέσεως τῶν φύλων
 - ι) Ἡ συνύπαρξη μεταξὺ μυστηριακῆς καί πνευματικῆς ἱερωσύνης

12 Ὁ νοῦς καί ἡ αἴσθησις κατά τόν ἅγιον Διάδοχο Φωτικῆς

1. Τά ἑκατόν γνωστικά κεφάλαια
 - α) Εἰσαγωγικά
 - β) Τά περιεχόμενα τοῦ βιβλίου
 - γ) Τό προοίμιον: οἱ δέκα ὅροι
2. Ὁ νοῦς καί ἡ κάθαρσίς του
 - α) Σχέσις καί ἀντιπαλότης ψυχῆς καί σώματος
 - β) Ἐνέργεια καί κάθαρσις τοῦ νοῦς
3. Ἡ αἴσθησις τοῦ νοῦς καί τῆς καρδίας
 - α) Αἰσθήσεις ψυχῆς καί σώματος
 - β) Ἐνέργεια δαιμόνων - σωματικές αἰσθήσεις ἐνέργεια Χάριτος - ψυχικές αἰσθήσεις
 - γ) Αἴσθησις νοῦς, καρδίας, ψυχῆς
 - δ) Αἴσθησις καί πληροφορία - αἰσθάνεσθαι
 - ε) Αἴσθησις καί γνώσις
 - στ) Αἴσθησις Θεοῦ - Φωτός

13 Ὁ οἰκουμενισμός στήν πράξιν, ἤτοι τήν θεολογίαν καί τήν ἄσκησιν

1. Οἱ βασικές θεωρίαι τοῦ οἰκουμενισμοῦ
2. Ὁ οἰκουμενισμός στήν θεολογίαν
 - α) Μερικά ἐνδεικτικά παραδείγματα
 - β) Ἀπόψεις τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Καρμίρη
 - γ) Τό ἐσφαλμένο τῶν ἀπόψεων αὐτῶν
3. Ὁ οἰκουμενισμός στήν ἄσκησιν
 - α) Ἡ ὀρθόδοξη ἄσκησις
 - β) Ὁ νεοπλατωνισμός καί ἡ ὀρθόδοξη νηπτική θεολογία
 - γ) Ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ γιά τήν πρακτική, φυσική καί θεολογική φιλοσοφία
 - δ) Ἡ διδασκαλία τοῦ ὁσίου Νικήτα τοῦ Στηθαίου γιά τήν καθαρτική, φωτιστική καί τελειοποιό τάξιν
4. Συμπέρασμα

14 Ὁρθόδοξη καί ἐκκοσμικευμένη θεολογία

1. Ὁ τέλειος βίος
2. Ἀλήθεια καί ψεῦδος
3. Ὁ Μωϋσῆς μέγας Θεολόγος
 - α) Κοσμική παιδεία καί φιλοσοφία
 - β) Τό μυστήριον τῆς θεοφανείας στήν βάτον
 - γ) Ἡ ἐν θεωρίᾳ προσευχή μέ τήν ἱερωσύνην
 - δ) Ἡ εἴσοδος τοῦ Μωϋσῆ στόν γνόφον
 - ε) Τό τέλος τοῦ Μωϋσῆ

4. Πορεία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ
5. Σύγχρονη κατάσταση
6. Συμπέρασμα

15 Ὁ Μοναχισμὸς κατὰ τὸν ἅγιο Εὐστάθιο Θεσσαλονίκης

1. Ὁ ὑψηλὸς σκοπὸς τοῦ Μοναχισμοῦ
2. Οἱ τρεῖς τάξεις τῶν μοναχῶν
3. Ἡ ζωὴ τῶν μοναχῶν, ὅπως φαίνεται στὴν τελετὴ τῆς κουρᾶς
4. Πεπτωκότες μοναχοί
5. Ἀνεπίσκοποι Ἠγούμενοι

16 Ἠσυχία καὶ θεολογία

1. Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου γὰρ τὸν π. Παΐσιο
2. Ἐμπειρικὴ ἐκκλησιολογία
3. Βλέπων, ὄσιος, μάρτυς
4. Ἡ ἀθθεντικότητα τοῦ βιβλίου
5. Καρδιακὴ μνήμη

17 Τὰ ἡσυχαστικὰ στοιχεῖα τῆς θείας Εὐχαριστίας

1. Ἡ θεία Εὐχαριστία ὡς πορεία
2. Ἐπὶ μέρους ἡσυχαστικὰ νηπτικά στοιχεῖα
 - α) Ἡ παρουσία τῶν ἀγγέλων
 - β) Ἡ θεία Εὐχαριστία καὶ ἡ νοερά Λειτουργία
 - γ) Ἡ ἔλλαμψη καὶ ἡ κατανόηση τῶν εὐαγγελικῶν κειμένων
 - δ) Διάκριση κατηχομένων, φωτιζομένων καὶ πιστῶν
 - ε) Ἡ εὐχή τοῦ χερουβικοῦ ὕμνου
 - στ) Παράθεση ὅλης τῆς ζωῆς στὸν Θεό
 - ζ) Δεήσεις γὰρ εἰρηνικὴ καὶ ἁγιασμένη ζωὴ
 - η) Ἡ μαρτυρικὴ Ἱερωσύνη
 - θ) Ἡ μετάληψη τῶν θείων Δώρων
3. Συμπέρασμα

Εὐρετήριο